

Geliefde leraar verovert Curaçao

Meer dan twintig jaar geleden besloot Veronica Weusten zich te specialiseren in het begeleiden van docenten. Als docent pedagogiek was het haar opgevallen dat ze goed was in het coachen van studenten die kampen met ordeproblemen. Ze schreef er een handleiding voor. In januari werd ze voor de tweede keer op Curaçao uitgenodigd om een workshop te geven. Dit maal op de Pierre Laufferschool. Haar concept van 'De geliefde leraar' begint de wereld te veroveren.

Tekst Christel Cosijn en Richelle van den Dungen Gronovius

Op Te Amo Beach op Bonaire worden we aangesproken door een opgewonden

Nederlandse dame. Ge-frustreerd wijst ze naar de kano-expeditie: een groepje toeristen van een cruiseschip dat met een begeleider-op-jetski komt aan- varen. „Dwars over het rif, dat kan toch niet“, roept de vrouw. „Ik heb dit drie jaar geleden al tegen Stichting Nationale Par- ken Bonaire (Stinapa) gezegd en ze zouden het er over heb- ben.“ Haar gezicht spreekt boekdelen als we met haar mee kijken naar de begeleider-op- jetski die vergeefs pogingen doet om zijn expeditieleden via het koraalvrije pad te laten lave- ren in plaats van over de kwets- bare koralen. Soms scheurt hij er tientallen meters vandoor, het is onduidelijk of hij gedre- ven wordt door frustratie of slechts geniet van de snelheid waarmee de jetski over het wa- ter scheert. De peddelaars me- ren aan bij zijn helpers op het strand, krijgen een versnape- ning en waaiëren even later snorkelend uit over het rif. Na een dik uur stappen ze weer in hun kano's en vertrekken rich- ting het cruiseschip. Opnieuw staat de vrouw handenwringend toe te kijken hoe een aantal ex-

Veronica Weusten

peditieleden het presteert om weer de kortste route te nemen; dwars over het rif. We denken meteen aan 'De geliefde leraar', het boekje van Veronica Weusten dat we naar aanleiding van het interview begin januari van haar kregen. Daarin zet ze in enkele heldere stappen uit- een hoe je de leiding kunt ne- men over een groep die je onder je hoede hebt.

Weusten (1952) werd als vier- de dochter geboren van zes meisjes en twee jongens. Haar vader, die eerst directeur was van een opvoedingsinstituut,

richtte een internaat op voor moeilijk opvoedbare jongens. Weusten heeft het dus van geen vreemde dat je kunt leren hoe je met kinderen omgaat die geneigd zijn de orde te verstoren. Volgens Weusten begint het na- melijk bij jezelf.

De opgewekte en zeer gedre- ven Weusten observeerde op verzoek van scholen gedurende de afgelopen 22 jaar zo'n 6.000 lessen. Naar aanleiding van haar observaties adviseerde ze docenten en scholen hoe ze naar haar idee het beste met het probleem om konden gaan. Ze adviseert en begeleidt zowel groepen als individuele docenten in het *Omgaan met probleem- gedrag en Orde en sfeer in de klas*. Het maakt voor haar geen ver- schil of het een beginnende of ervaren docent is, want een pro- bleem is een probleem en dat kan worden opgelost. Daarnaast geeft ze training aan senioren: *Vitaal voor de klas en Zelfpresen- tatie*, een training in non-verba- le communicatie.

Maar hoe doe je dat, een ge- liefde leraar worden? Hoe neem je de leiding weer en voorkom je dat zaken onnodig escaleren? Waar moet je allemaal op letten als je ordeproblemen hebt? Logi- scherwijs kan Weusten niet overal tegelijk zijn en in an- woord op de steeds terugkeren- de vragen uit de praktijk schreef zij 'De geliefde leraar'. Het boekje wordt steeds populair- der, want ordeproblematiek is universeel en Weustens inzich- ten werken als matrixen. Op een aantal lerarenopleidingen is het al verplichte kost en in- middels heeft het ook Engelsta- lige delen van de wereld bereikt. In het Engels heet het 'The Ta- lented teacher'.

De kracht van 'De geliefde le- raar' is de heldere manier over hoe je met jezelf aan de slag kunt om weer 'directeur van je klas' te worden. We zijn im- mers geneigd te wijzen naar de- gene die zich niet aan de regels houdt, zoals in dit geval, naar de toeristen die dwars over het rif gingen. Maar wat als we eerst

Deelnemers aan de workshop 'De geliefde leraar'.

eens naar de leider wijzen? Wat had hij kunnen doen op deze situatie te voorkomen?

Een gerespecteerd en geliefd leider worden en blijven begint bij het steken van de hand in eigen boezem. Jongeren zijn kriti- sche consumenten. Als begele- der word je niet meer automa- tisch als autoriteit gezien omdat die kennis hebt; je moet je inzet- ten en in korte tijd een goede band met ze opbouwen. Je moet duidelijk zijn in je bedoelingen en helder in je optreden. Bij de begeleider-met-jetski ontbrak het aan natuurlijk gezag en aan heldere opdrachten. En het was twi- felachtig of de Aziatisch ogende expeditieleden hem überhaupt konden verstaan. Waarschijnlijk heeft hij zijn groep niet duidelijk gemaakt dat koraal dood gaat als je het aan- raakt. En als een leider geen dui- delijkheid geeft over het doel van een opdracht is de motivatie al snel ver te zoeken. Uiteraard moet een leider zelf het goede voorbeeld geven, maar de expe- ditioneleider getuigde van weinig begrip en respect voor de onder- waterwereld, een houding die hij daarentegen wel verwachtte van zijn expeditieleden. Volgens de richtlijnen van 'De geliefde leraar' had de begeleider vooraf moeten zeggen: „Welkom op ons prachtige eiland. Ik hoop dat we samen een mooie tijd zullen hebben, maar wat er ook gebeurt, jullie volgen mijn aan- wijzingen op, want ik ben ver- antwoordelijk. Niet alleen voor jullie maar ook voor het marie- nepark.“ En hij had heldere uit- leg moeten geven. Daarnaast had hij als voorbeeld moeten fungeren en respect voor de onderwaterwereld moeten to-

ten. Dan had hij automatisch zijn gezag kunnen laten gelden en doortastend kunnen ingrij- pen om schade aan het rif te voorkomen.

Een schoolbestuur werkt op soortgelijke wijze als Stinapa. Zij geeft het hoofd of de rector een toezienende taak als expeditie- leider en verwacht dat hij zijn expeditieleden bijstuurt waar nodig. Niet alleen kinderen, ook volwassenen hebben grenzen nodig om zich veilig te voelen, en een goede leider moet kun- nen en durven bijsturen om brokken te voorkomen.

Maar in de klas is de docent de expeditieleider. Hij neemt de leerlingen mee op een boeiende

tocht en laat hen zo goed moge- lijk door de lesstof laveren. Hiervoor zet hij zijn persoon- lijkheid in en bouwt een ver- trouwensband op met de groep.

Op deze wijze krijgt en houdt hij het natuurlijke gezag over de groep. In een aantal eenvoudige stappen leert Weusten hoe je geliefde leraar wordt of blijft. Stappen die je kunt oefenen. Zij gebruikt op scholen in haar Pre- zi een metafoer van een gids die zijn groep door een wirwar van ondergrondse gangen leidt. Ze moeten op hem vertrouwen; hij weet de weg.

Scholen kampen vaak met conflictsituaties die de orde ver- storen en gezagondermijnend

werken. Voor ouders en leer- krachten kan ongehoorzaam- heid een terugkerende bron van zorg en ergernis zijn, maar als het aan Weusten ligt is dit straks grotendeels verleden tijd.

Begin dit jaar vloog ze naar Curaçao, het eiland waar zij in 2011 ook een workshop had ge- geven. Haar deelnemers heb- ben de kennis en inzichten met andere scholen op het eiland ge- deeld die eveneens verrast wa- ren over het effect. Weusten is een begrip aan het worden op Curaçao. Zij laat via de work- shop 'Hoe word ik directeur van mijn klas' het team van de Pierre Laufferschool op prettige wij- ze ervaren hoe belangrijk het is

om zelf weer de leiding te ne- men. Die prettige wijze blijkt duidelijk uit de enthousiaste re- acties op de evaluatieformulie- ren die na afloop zijn ingevuld. De workshop wordt ervaren als zeer prettig, interessant, boe- iend en inspirerend. Weusten is van mening dat docenten moe- ten worden aangemoedigd om de leiding weer te durven ne- men.

Ze licht haar inzicht toe. „Het gaat om een grondhouding. Je leert om te zeggen: 'Jullie zijn allemaal schatjes, maar ik be- paal hier de gang van zaken'. Dat is liefdevol en dat is voor- waardelijk voor een ontspannen orde. Het goede leiderschap be-

rust in mijn optiek op drie pij- lers; leiderschap, band en boei- en. Je moet de leiding nemen, je moet een vertrouwensband met ze opbouwen en je moet ze we- ten te boeien. Kleine brandjes kun je beter voorkomen dan achteraf blussen, dus je maakt een duidelijk onderscheid tus- sen voorwaarden en afgespro- ken regels. De voorwaarden be- paal jij, daarover valt nooit te onderhandelen, alleen de regels spreek je samen af. Te veel re- gels scheidt chaos. De vuistregel is fatsoenlijk met elkaar om- gaan. Leiderschap moet je ook laten zien met je lichaamstaal. Non-verbaal zeg je vaak meer dan je je bewust bent. Mijn the-

ma is altijd vertrouwen. Dat moet er zijn. Als de leraar zijn leerling vertrouwt en serieus neemt, zal de leerling zich hier naar gedragen. De perfecte le- raar bestaat gelukkig niet, even- min als de perfecte ouder, maar we zouden er wel naar kunnen streven op de meest effectieve wijze“, aldus Weusten.

Voor lezers van het Antilliaans Dagblad stelt Veronica Weusten 10 exemplaren van *De geliefde leraar* gratis beschikbaar. Bent u geïnteresseerd? Stuur een mailtje naar: mipa.ad@gmail.com of ga voor meer informatie naar

www.deliefdeleraar.nl

Elke deelnemer een exemplaar van het boek.

Een praktische oefening.

Weusten met haar cursisten op Curaçao.

Boekmslag 'De geliefde leraar'.